

CENTRALNA BANKA
BOSNE I HERCEGOVINE

ЦЕНТРАЛНА БАНКА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

INFO CBBiH

U ovom broju:

RADIONICA "BANKARSKA
UNIJA EU I NJEN UTICAJ
NA ZEMLJE NEČLANICE"

GUVERNER SOFTIĆ NA
BANKARSKOM SEMINARU
U MILOČERU

TREĆI BIZNIS-FORUM
DIJASPORE

ODRŽANA PRVA
FINANSIJSKA
KONFERENCIJA U BiH

POSJETOM OSNOVACA
OBILJEŽEN SVJETSKI DAN
ŠTEDNJE

Izdavač: Centralna banka Bosne i Hercegovine; Adresa: Maršala Tita 25, 71000 Sarajevo

Uređivački kolegij: dr Radomir Božić, viceguverner; mr Ernadina Bajrović, viceguverner; mr Ankica Kolobarić, viceguverner; Zijada Kovač, rukovodilac Službe za odnose sa javnošću

Priprema: Služba za odnose sa javnošću

Prevod tekstova na engleski jezik: Služba za odnose sa javnošću

Lektura (jezici bh. naroda i engleski jezik): Služba za publikacije i biblioteku i Služba za protokol i prevođenje

Web stranica: <http://www.cbbh.ba>
E-mail: pr@cbbh.ba
kontakt telefon: (033) 278 123

RADIONICA "BANKARSKA UNIJA EU I NJEN UTICAJ NA ZEMLJE NEČLANICE"

U prostorijama Centralne banke Bosne i Hercegovine (CBBiH) u Sarajevu je 14.09.2015. godine održana akademska radionica pod nazivom „Bankarska unija EU i njen uticaj na zemlje nečlanice“. Radionicu su organizovali Fondacija UniCredit & Universities i UniCredit Bank u saradnji s Ekonomskim fakultetom Univerziteta u Sarajevu, s ciljem razmatranja uticaja bankarske unije na BiH. Radionica je bila prilika da se, između ostalog, razgovara i o strukturi evropske bankarske unije, razlozima njenog formiranja, jačanju eurozone, kao i o ulozi banaka u stranom vlasništvu u bankarskoj transformaciji u BiH i implikacijama konsolidacije u bankama EU na BiH.

Zvanice je pozdravio guverner CBBiH dr. Senad Softić, koji je izrazio zadovoljstvo i poželio dobrodošlicu prisutnima. U izlaganju, guverner Softić je istakao kako smatra da je ključni element EU jedinstveni nadzorni mehanizam koji vrši Evropska centralna banka (ECB) koja djeluje u bliskoj saradnji s nacionalnim nadzornim institucijama. Guverner smatra kako se moramo ugledati na EU i uvažavajući ustavni i regulatorni okvir, jačati saradnju i koordinaciju, te kroz dobro izbalansiran pristup djelovati u bankarskom sistemu BiH.

Gost predavač Peter Nicholl, bivši guverner CBBiH, a danas savjetnik centralnih banaka zemalja u regiji, u uvodnom izlaganju istakao je da uticaji evropske bankarske unije na nadzor banaka u stranom vlasništvu koje posluju u BiH, neće biti značajni, ali bi trebali biti pozitivni. Evropska bankarska unija, smatra Nicholl, neće stvoriti značajnu promjenu u načinu na koji se nadziru podružnice banaka u vlasništvu EU na evropskom nivou. One će i dalje biti pod nadzorom nacionalnog supervizora zemlje u kojoj se nalazi matična banka. „No, tu bi trebalo biti indirektnih koristi za BiH od pojačanog nadzora, koji će evropska bankarska unija nametnuti matičnim bankama. Nadležna tijela za bankarstvo u BiH trebaju osigurati da su podružnice banaka koje posluju u BiH, dobro kapitalizovane, da imaju adekvatnu likvidnost i da mogu raditi na samostalnoj osnovi, ukoliko se matična banka nađe u poteškoćama“, zaključio je Nicholl, jednako kao i Franco Bruni, profesor na Univerzitetu Bocconi u Milanu i predsjedavajući naučnog komiteta UniCredit & Universities.

Nakon uvodnih izlaganja održana je panel diskusija, na kojoj je učestvovao i Gordan Pehar, član Uprave i izvršni direktor za upravljanje finansijama UniCredit Bank. Panel diskusiju je moderirao dekan Ekonomskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu, dr. Željko Šain koji smatra da će glavni izazov pred BiH, u njenom pristupanju EU, biti harmonizacija propisa koji se tiču bankarskog sektora.

„Za nas je neminovnost približavanje stavovima EU u svim oblastima, pa tako i u bankarskom sektoru“, kazao je profesor Šain.

„Izuzetno smo ponosni što smo organizovanjem ove radionice, u saradnji s Fondacijom UniCredit & Universities i Ekonomskim fakultetom Univerziteta u Sarajevu, doprinijeli boljem shvatanju ove aktuelne teme“, izjavio je Pehar.

Profesor Bruni je kratko prokomentarisao strukturu evropske bankarske unije i razloge za njeno uvođenje, završivši s nekoliko opažanja vezanih za evropsku bankarsku uniju i trenutne ideje o tome kako ostvariti kompaktniju uniju i ojačati eurozonu.

„Jedan od razloga stvaranja bankarske unije je povezan sa stvaranjem jedinstvenog tržišta za finansijske usluge i slobodan promet novca: monetarno ujedinjavanje ne može opstati bez bankarske unije. EMU zahtijeva napredak u fiskalnoj uniji i zajedničku vanjsku finansijsku politiku, koja će osigurati homogenije i stabilnije bankarske odnose sa zemljama koje nemaju euro i s onima koje su izvan EU“, istakao profesor Bruni.

On smatra da je bankarski sektor u BiH jedan od sektora koji se najviše modernizovao i da je dosta stabilan i jak.

„Mislim da ste dosta uradili. Sada je ključno političko funkcionisanje zemlje i donošenje tržišno orijentisanih ekonomskih politika. Zemlja, takođe, mora pokazati želju da igra po pravilima EU“, navodi on.

Problem je trenutno, prema njegovom mišljenju, u Uniji koja mora poboljšati funkcionalnost unutar samih zemalja Unije, a nakon toga tražiti to od drugih zemalja.

Radionici su prisustvovali predstavnici domaćih i međunarodnih finansijskih institucija, ekonomski i bankarski stručnjaci, te profesori i studenti.

Zijada Kovač,
rukovodilac Službe za odnose s javnošću i
Danijela Golijanin,
samostalni referent za odnose s javnošću

SUSRET SOFTIĆ – NICHOLL

Guverner Centralne banke Bosne i Hercegovine dr. Senad Softić razgovarao je s Peterom Nichollom, bivšim guvernerom, koji je ovu dužnost obavljao od 1997. do 2005. godine.

Aktuelni i jedan od bivših guvernera razmijenili su mišljenja o radu CBBiH i dosadašnjim i budućim aktivnostima institucije. Sastanak je upriličen dan nakon održavanja radionice „Bankarska unija EU i njen uticaj na zemlje nečlanice“, čiji je jedan od učesnika bio i Nicholl koji trenutno radi kao savjetnik centralnih banaka regiona.

Zijada Kovač,
rukovodilac Službe za odnose s javnošću

GUVERNER SOFTIĆ NA BANKARSKOM SEMINARU U MILOČERU

Guverner Centralne banke Bosne i Hercegovine (CBBiH) dr. Senad Softić prisustvovao je bankarskom seminaru koji je 21.09.2015. godine održan u Miločeru, Crna Gora. U okviru prezentacije „Aktuelna pitanja iz oblasti bankarstva, djelovanja centralnih banaka i regulacije“, guverner je ukazao na strukturu finansijskog sektora u BiH, istakavši visok procenat stranog vlasništva koji je i potencijalni rizik zbog činjenice da se strateške odluke donose izvan okvira monetarne vlasti BiH. Veliki je udio bankarskog sektora, a relativno mali udio ostalih finansijskih posrednika.

Guverner je prezentirao i informaciju o regulaciji i superviziji banaka u BiH, istakavši da u BiH djeluje 26 banaka, dvije entitetske agencije za bankarstvo i CBBiH koja u bankarskoj superviziji ima koordinirajuću ulogu. Regulatorni zakonski okvir između entiteta je harmoniziran, baziran na standardu Basel I, s tim da bi puna harmonizacija sa svim važećim regulativama trebala biti postignuta do kraja 2018. godine. Makroprudencijalni okvir i politike u BiH su još u povoju, kazao je guverner Softić, te dodao da CBBiH objavljuje Izvještaj o finansijskoj stabilnosti i sarađuje s entitetskim agencijama za bankarstvo na polju top-down testova na stres i razvoju metodologije utvrđivanja sistemski bitnih banaka. Koncentracija i konkurencija banaka prepušteni su tržišnim

zakonima, odnosno agencije utiču na procese koji su predmet Zakona o konkurenciji. Naime, nijedna banka ne može preći tržišno učešće od 40%. U 2014. godini prvi put se desila likvidacija jedne komercijalne banke, banka nije bila sistemski bitna, a depoziti su isplaćeni, rekao je guverner CBBiH i dodao da u BiH nije bilo efekata krize koja je zadesila grčke banke, jer one ne posluju na prostoru BiH.

Guverner je ukazao i na činjenicu da su banke nedovoljno dinamične kada je u pitanju kreditna aktivnost, te na nizak nivo kredita u odnosu na razvijene ekonomije. Ukupni krediti na kraju jula 2015. godine iznosili su 17,11 milijardi KM, što je povećanje od 2,1% u odnosu na isti period prošle godine. U strukturi kredita, dominiraju krediti s valutnom klauzulom u EUR, 63,8%, a 3,2% od ukupnih kredita vezano je za CHF, zaključio je guverner Softić svoju prezentaciju.

Seminaru je prisustvovao i član Upravnog vijeća CBBiH dr. Ljubiša Vladušić.

Zijada Kovač,
rukovodilac Službe za odnose s javnošću

GUVERNER SOFTIĆ UČESTVOVAO U RADU TREĆEG BIZNIS-FORUMA DIJASPORE

U Banjoj Luci je 9.10.2015. godine održan Treći biznis-forum bh. dijaspori „BHdiafor 2015“, a jedan od učesnika bio je i guverner Centralne banke Bosne i Hercegovine (CBBiH) dr. Senad Softić.

Glavna tema ovogodišnjeg Foruma bila je stimulisanje poslovne saradnje i investicija sa članovima bh. dijaspori kroz sektor poljoprivrede i prehrambene industrije, informacionih tehnologija, obnovljivih izvora energije, te logistike i lanaca snabdijevanja.

Učesnici Foruma su, između ostalog, zaključili da postoji dobra volja i načelna spremnost dijaspori, domaćih i stranih privrednika, domaćih vlasti i nevladinog sektora u BiH, kao i međunarodnih vladinih i nevladinih agencija da unaprijede i stave u funkciju programe podrške za razvoj saradnje sa dijasporom i da ubrzaju kvalitet njenog uključivanja u ekonomske tokove i privredni razvoj BiH. Pozitivni primjeri dobre prakse ulaganja dijaspori u lokalnim zajednicama u BiH, dokaz su takve spremnosti i zajedničkog djelovanja.

U izlaganju, guverner Softić ukazao je na značaj priliva iz inostranstva koji doprinose ublažavanju platnobilansnog i trgovinskog debalansa. Bez ovakvih priliva, finansiranje deficita tekućeg računa zahtijevalo bi druge izvore finansiranja iz inostranstva, uključujući zaduživanje, istakao je guverner.

Podaci pokazuju da od početka globalne finansijske krize direktne strane investicije bilježe trend pada dok su se doznake iz inostranstva pokazale otpornim na negativne ekonomske trendove i nastavljen je njihov relativno stabilan priliv u BiH. Prema podacima koje je prezentirao guverner Softić, u 2014. godini doznake su iznosile 3,85 milijardi KM ili 14,1% GDP-a, od čega je personalni priliv iznosio 2,31 milijardi KM, dok su direktne strane investicije iznosile 739,5 miliona KM.

„Visok procenat učešća doznaka u BDP-u imaju i druge zemlje u regiji i svijetu. Doznake iz inostranstva u manje razvijenim zemljama, često, predstavljaju najveći izvor uveliko potrebnih sredstava, posebno kada ovakve zemlje, usljed veoma niskog suverenog kreditnog rejtinga, ne mogu pod povoljnim uvjetima osigurati kredite za razvoj“, rekao je guverner.

Primjeri u svijetu, dodao je, pokazuju da velike zajednice dijaspori učestvuju u državnim razvojnim projektima poput finansiranja izgradnje brane i slično, pod parolom „Graditi budućnost kod kuće“, a potaknuti tzv. „finansijskim patriotizmom“ aktivno djeluju na tržištu kapitala kroz npr. dijaspora obveznice (bonds) koje su pod posebnim uvjetima dostupne samo zajednici dijaspori. U nekim zemljama formira se Fond kolektivnih doznaka dijaspori iz kojeg se finansira pokretanje malog biznisa. Predstavnici dijaspori prolaze kroz finansijsku edukaciju o mogućnostima i benefitima ovakve štednje i investiranja.

Kroz intenzivno proaktivno djelovanje zajednica dijaspori Bosne i Hercegovine jača iz godine u godinu, i raste stepen organizovanja, što pokazuje i Treći biznis forum. S druge strane, institucije u zemlji, prema guvernerovim riječima, moraju imati koordinirani pristup i takođe jedinstven i sistemski organizovan odnos prema dijaspori.

Zajednici dijaspori, neophodno je pružiti na jednom mjestu sve potrebne informacije o mogućnostima investiranja, sistematizirati i ponuditi podatke o aktuelnim ekonomskim trendovima u BiH, uspješnim primjerima, pitanjima i odgovorima. Dijaspore, posebno iz udaljenih krajeva svijeta obraća se ambasadama BiH sa pitanjem kako da pokrene biznis u BiH.

Potreban je set prilagođenih administrativnih olakšica za dijasporu, te formalizacija i pojednostavljenje procedure slanja doznaka, uz osmišljavanje načina za smanjenje troškova transfera, kazao je guverner Softić.

U okviru ovlaštenja datih zakonom, CBBiH ima aktivnu ulogu u promovisanju stabilnog ekonomskog okruženja povoljnog za investicije osiguranjem monetarne i finansijske stabilnosti u zemlji, što podrazumijeva i stabilnost domaće valute. Otvaranjem statističkog web-portala pruža se mogućnost kreiranja različitih statističkih baza podataka i pokazatelja za potrebe dijaspori.

Dugoročno kao strateški cilj, neophodno je prepoznati dijasporu kao generatora ekonomskog razvoja u BiH. Također, potrebno je uključiti dijasporu u investicijski ciklus što je dugotrajna dobit i za građane koji žive u BiH u pogledu novih radnih mjesta, novih stručnih znanja koja dijaspora

donosi sa sobom, novih ideja, a dijaspora može ostvariti novi vid štednje i profit od investiranja u biznis u BiH. Prelazak sa običnog transfera – slanja novca na investiranje osigurava dugoročnu povezanost i posvećenost građana. Ukoliko doznake ostanu samo na nivou direktnih transfera, postoji mogućnost gubitka te veze kod novih generacija. Stoga su ovakvi skupovi od velikog značaja za jačanje veze sa dijasporom u ostvarenju ovog strateškog cilja, i CBBiH će

se uvijek rado odazvati i uzeti aktivno učešće, zaključio je guverner Softić svoje izlaganje.

Zijada Kovač,
rukovodilac Službe za odnose s javnošću

ODRŽANA PRVA FINANSIJSKA KONFERENCIJA U BiH

Član Upravnog vijeća Centralne banke Bosne i Hercegovine (CBBiH) i viceguvernerka mr. Ankica Kolobarić učestvovala je u radu prve finansijske konferencije u BiH koja je održana 1. i 2.10.2015. godine u Sarajevu. Teme konferencije su bile kako stvoriti inovativna finansijska rješenja, kako tumačiti zakon o transfernim cijenama, šta je islamsko bankarstvo, te kako se boriti protiv pranja novca. Konferencija je okupila predstavnike vodećih kompanija i institucija iz oblasti finansijskih, regulatornih i bankarskih usluga, koji su se bavili globalnom finansijskom agendom. Inovacije su predstavljene široj javnosti.

Viceguvernerka Kolobarić održala je prezentaciju „Centralna banka Bosne i Hercegovine – regionalna monetarna politika“, koja je pored objašnjenja valutnog odbora, dala osvrt i na novu finansijsku arhitekturu EU i uticaj na BiH.

U posljednjih tridesetak godina prekogranično bankarstvo u značajnoj mjeri je obilježilo ekonomsku i finansijsku sliku Evrope. Integracija finansijskog i bankarskog tržišta rezultirala je brojnim pogodnostima za korisnike finansijskih usluga. Značajnu korist od ovog procesa imale su zemlje Centralne i Istočne Evrope, uključujući i BiH, gdje je ulazak

velikih bankarskih grupacija iz EU omogućio efikasnu transformaciju i modernizaciju bankarskog sektora. Uspješna transformacija vlasništva u bh. bankarskom sektoru, iz državnog u privatno, bila je jedan od ključnih faktora za postizanje i očuvanje makroekonomske i finansijske stabilnosti, istaknuto je na konferenciji. Uz aktivnu ulogu domaćih supervizora i regulatora, ulazak stranih bankarskih grupacija na bankarsko tržište BiH omogućio je konsolidaciju bankarskog tržišta, jačanje povjerenja u bankarski sektor, rast bilansne sume, veću kapitalizaciju i profitabilnost, te se sa sigurnošću može reći da je najvidljiviji napredak zapravo i postignut u bankarskom sektoru.

Dodjeljivanje novih zadataka i odgovornosti Evropskoj centralnoj banci (ECB) za superviziju nad bankama u eurozoni i drugim državama članicama EU koje žele učestvovati u Jedinstvenom mehanizmu supervizije (SSM – Single Supervisory Mechanism) je okosnica bankarske unije, novi okvir za bankarsku superviziju. Glavni ciljevi su da se obezbijedi sigurnost i zdravo stanje evropskog bankovnog sistema, te da se poveća finansijska integracija i stabilnost u Evropi.

Definisane su „značajne“ banke koje će ECB nadgledati direktno, dok će nacionalni supervizori zadržati nadležnost nad ostalim bankama u sistemu i sami će propisivati korektivne mjere i donositi odluke. Prije preuzimanja supervizorskih

nadležnosti, pod okriljem ECB-a provedena je sveobuhvatna procjena bankarskog sistema na nivou eurozone, što je predstavljalo ključni proces u pripremi za SSM. Sveobuhvatna procjena finansijskog zdravlja obuhvatila je 130 sistemski važnih banaka u eurozoni i zemljama učesnicama.

Bankarska unija je zamišljena kao nadnacionalni kontrolni mehanizam sastavljen od jedinstvene knjige pravila, nadnacionalne supervizije, jedinstvenog evropskog fonda spašavanja banaka i jedinstvenog sistema osiguranja depozita. Rizici za male i otvorene ekonomije koje nova struktura nosi sa sobom su da BiH ostaje izvan kruga zaštićenog bankarskom unijom, nema pristupa mehanizmu bankarske rezolucije, nema pristupa ili uticaja na SSM i nema pristupa osiguranim depozitima.

Naredni koraci za bankarski sektor BiH su nastaviti/završiti novi Zakon o bankama na entitetskom nivou, stvoriti pravni okvir za rješavanje pitanja nekvalitetnih kredita, odrediti lokaciju

i način funkcionisanja bankarske rezolucije za BiH, odrediti lokaciju i način administriranja fonda za bankarsku rezoluciju. Makroprudencijalni okvir i politike još uvijek nisu uspostavljeni i nijedna institucija u BiH nema direktnu nadležnost za makroprudencijalne politike. Posljedično, nije razvijen ni set makroprudencijalnih alata.

Danijela Golijanin,
samostalni referent za odnose s javnošću

DODIJELJENE NAGRADE „ZLATNI BAM“ NAJUSPJEŠNIJIM BANKAMA

Finansijsko-poslovni magazin „Banke u BiH“ uručio je najuspješnijim bankama u BiH nagradu „Zlatni BAM“ za 2015. godinu. Tri nagrade „Zlatni BAM“ pripale su UniCredit Bank Mostar i to za iznos ukupne aktive banaka, za iznos ukupnog kapitala i stopu prinosa na dionički kapital. Nagrada „Zlatni BAM“ za najvišu stopu rasta depozita uručena je Union banci d.d. Sarajevo, dobitnica nagrade za najveći iznos dioničkog kapitala je Raiffeisen Bank BiH d.d. Sarajevo. Novoj banci a.d. Banja Luka pripala je nagrada za najveći iznos aktive banaka s pretežno ili isključivo domaćim kapitalom.

Zijada Kovač,
rukovodilac Službe za odnose s javnošću

POSJETOM OSNOVACA OBILJEŽEN SVJETSKI DAN ŠTEDNJE

Centralna banka Bosne i Hercegovine (CBBiH) je i ove godine, već tradicionalno, obilježila Svjetski dan štednje, 30.10.2014. godine.

Našu banku je tog dana posjetio peti razred osnovne škole „Isak Samokovlija“ iz Sarajeva, skupa sa svojom učiteljicom. Djecu su dočekali službenici Odjeljenja za ljudske resurse Lejla Krkalić i Sanela Leto, te službenici Odjeljenja trezora Biljana Samardžić i Moamer Halvadžija. Djeca su uživala u njihovim pričama o Centralnoj banci i štednji.

Nakon kratke posjete izložbi novca u auli Centralnog ureda, djeci se obratio guverner CBBiH dr. Senad Softić, nakon čega je glumica Nela Đenisijević prezentirala zašto je bitno štediti

i šta zapravo znači štediti novac. Nakon predstave su svim učenicima uručeni prigodni pokloni.

Djeca su još jednom pokazala da im ne treba puno da budu nasmijana i sretna. CBBiH će nastaviti i dalje s ovom lijepom tradicijom obilježavanja Dana štednje.

Posebno zadovoljstvo predstavlja zahvalnica koju su nam osnovci poslali nakon posjete CBBiH, upriličene povodom Dana štednje. Posjeta CBBiH, kako kažu, bila je prilika za njih da se upoznaju o važnosti postojanja i rada institucije. Uz to su obradovani poklonima koje su tom prilikom dobili. „Svi vam želimo puno uspjeha u radu na stvaranju bolje budućnosti Bosne i Hercegovine, kao i nas mladih“, naveli su osnovci u zahvalnici.

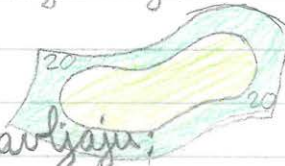
Danijela Golijanin,
samostalni referent za odnose s javnošću

Poštovani!

Sarajevo, 16. 11. 2015. godina

Mi učenici V. razreda OŠ "Isak Samokovlija" iz Sarajeva smo nedavno bili u posjeti Centralnoj banci BiH. Za sve nas to je bila prilika da proširimo znanje o važnosti postojanja i rada iste. U isto smo ohrabrovanje poklonima koje smo dobili od vas, ma čemu vam zahvaljujemo. Vi nam želimo puno uspjeha u radu na stvaranju bolje budućnosti Bosne i Hercegovine, kao i nas mladih.

Srdačno vas pozdravljaju:

1. Nataša Vicić - učiteljica	16. Glanu Ć.
2. Lara M.	17. Selma K.
3. Ammar M.	18. Adem K.
4. Enes P.	19. Ajra R.
5. Bakir K.	20. Adi F.
6. Tarik B.	21. Haran F.
7. Damir P.	
8. Mak J.	
9. Evin M.	
10. Anila A.	
11. Igor I.	
12. Lara M.	
13. Tarik J.	
14. Daja M.	
15. Isma J.	

